

Charakterystyka obszarów dorzeczy w Polsce

Na obszarze **dorzecza Ücker** jednolite części wód powierzchniowych nie występują.

Na obszarze **dorzecza Jarftu** całkowita długość jednolitych części wód powierzchniowych rzek wynosi 106,39 km, są to wody naturalne.

Na obszarze **dorzecza Świeżej** całkowita długość jednolitych części wód powierzchniowych rzek wynosi 64,71 km, są to wody naturalne.

Na obszarze **dorzecza Pregoty** całkowita długość jednolitych części wód powierzchniowych rzek wynosi 2937,69 km, z czego długość naturalnych to 2805,28 km (ok. 95,5%). Długość sztucznych części wód powierzchniowych - 16,42 km (ok. 2%), natomiast silnie zmienionych - 97,83 km (ok. 3,5%).

Na obszarze **dorzecza Niemna** całkowita długość jednolitych części wód powierzchniowych rzek wynosi 829,83 km, z czego długość naturalnych to 813,42 km (ok. 98%). Długość sztucznych części wód powierzchniowych - 16,42 km (ok. 2%).

Na obszarze **dorzecza Wisły** całkowita długość jednolitych części wód powierzchniowych rzek wynosi 65387,09 km, z czego długość naturalnych to 39442,54 km (ok. 60,5%). Długość sztucznych części wód powierzchniowych - 822,76 km (ok. 1%), natomiast silnie zmienionych - 25121,78 km (ok. 38,5%).

Na obszarze **dorzecza Dniestru** całkowita długość jednolitych części wód powierzchniowych rzek wynosi 128,84 km, z czego długość naturalnych to 34,96 km (ok. 27%), (ok. 27%), natomiast silnie zmienionych - 93,88 km (ok. 73%).

Na obszarze **dorzecza Odry** całkowita długość jednolitych części wód powierzchniowych rzek wynosi 41519,10 km, z czego długość naturalnych to 21597,02 km (ok. 52%). Długość sztucznych części wód powierzchniowych - 941,98 km (ok. 2,3%) natomiast silnie zmienionych - 18980,10 km (ok. 45,7%).

Na obszarze **dorzecza Łaby** całkowita długość jednolitych części wód powierzchniowych rzek wynosi 158,55 km, są to wody naturalne.

Legenda

- GRANICA PAŃSTWA
- GRANICE REGIONÓW WODNYCH
- GLÓWNE MIASTA
- SILNIE ZMIENIONE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH
- SZTUCZNE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH
- STAN NATURALNYCH CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

REGIONY WODNE	REGIONY WODNE
obszar dorzecza Wisły	region wódny Morawy
region wódny Małej Wisły	obszar dorzecza Jarft
region wódny Górnej Wisły	region wódny Jarft
region wódny Środkowej Wisły	obszar dorzecza Łaby
region wódny Dolnej Wisły	region wódny Izery
obszar dorzecza Odry	region wódny Łaby i Ostrołnicy (Upa)
region wódny Górnej Odry	region wódny Metuje
region wódny Środkowej Odry	region wódny Orlicy
region wódny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	obszar dorzecza Niemna
region wódny Warty	region wódny Niemna
obszar dorzecza Dniestru	obszar dorzecza Pregoty
region wódny Dniestru	region wódny Łyny i Węgorszy
obszar dorzecza Dunaju	obszar dorzecza Świeżej
region wódny Czarnej Orawy	obszar dorzecza Świeżej
region wódny Czadeczeki	obszar dorzecza Ücker

Na obszarze **dorzecza Dunaju** całkowita długość jednolitych części wód powierzchniowych rzek wynosi 210,45 km, z czego długość naturalnych to 140,11 km (ok. 66,5%), natomiast silnie zmienionych - 70,34 km (ok. 33,5%).

Na obszarze **dorzecza Dniestru** całkowita długość jednolitych części wód powierzchniowych rzek wynosi 128,84 km, z czego długość naturalnych to 34,96 km (ok. 27%), (ok. 27%), natomiast silnie zmienionych - 93,88 km (ok. 73%).

„Dobry stan” dla wód powierzchniowych oznacza dobry stan ekologiczny i chemiczny, dla wód podziemnych oznacza dobry stan ilościowy i chemiczny.
 „Sztuczne części wód” to wody powierzchniowe, które zostały utworzone w miejscu, gdzie wcześniej nie istniały, a powstały w wyniku działalności człowieka (np. kanał wybudowany do celów żeglugowych).

„Silnie zmienione części wód” to wody powierzchniowe, które uległy przekształceniu na skutek działalności człowieka (poprzez regulację, przesunięcia, zabudowę techniczną, itp.).
 „Jednolita część wód powierzchniowych” oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych (jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny, sztuczny zbiornik wodny, rzeka, strumień, kanał, itp.).

„Jednolita część wód podziemnych” oznacza określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonosnej lub zespołu warstw wodonosnych.

W trosce o wodę...

Podjęcie Wspólnot Europejskich do jakości wody w rzekach, jeziorach oraz gospodarki wodnej nabrało nowego wymiaru w 2000 roku wraz z ustanowieniem Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW). Jej głównym celem jest ochrona wód dla przyszłych pokoleń. Celem operacyjnym jest osiągnięcie do roku 2015 lub utrzymanie dobrego stanu wód, czyli stanu jak najmniej zakłóconego działalnością człowieka. Dyrektywa zobowiązuje do prowadzenia takiej polityki wodnej, która zapewni ludziom dostęp do czystej wody pitnej po rozsądnej cenie, która umożliwi rozwój gospodarczy i społeczny przy równoczesnym poszanowaniu potrzeb środowiska naturalnego. Polityka taka ma zostać zrealizowana poprzez opracowanie i wdrożenie planów gospodarowania wodami i zawartych w nich działań zapewniających utrzymanie lub poprawę stanu wód.

W trosce o zrównoważony rozwój - plany gospodarowania wodami

Plany gospodarowania wodami zgodnie z wymogami RDW oraz ustawy Prawo wodne, która transponuje do prawodawstwa krajowego zapisy RDW, są podstawowym narzędziem polityki wodnej. Plany te mają zapewnić szeroko rozumiany rozwój, zarówno społeczny, gospodarczy, jak i środowiskowy. Opracowuje je Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej (obecnie jest to Minister Środowiska).

Plan gospodarowania wodami w obszarze dorzecza jest podsumowaniem wszelkich informacji i działań, jakie zostały zebrane i wypracowane w całym procesie planistycznym. Zawiera między innymi następujące elementy:

- Charakterystykę obszaru dorzecza wraz z: wykazem jednolitych części wód (czyli obszarów wyznaczonych na potrzeby prowadzenia działań planistycznych), wykazem obszarów chronionych, celami środowiskowymi ustanowionymi dla jednolitych części wód i obszarów chronionych.
- Podsumowanie oceny wpływu działalności człowieka na stan wód powierzchniowych i podziemnych.
- Podsumowanie wykonanej analizy ekonomicznej związanej z korzystaniem z wód.
- Mapę sieci monitoringu i opis programów monitoringowych opracowanych na potrzeby badania i oceny stanu wód.
- Podsumowanie działań, jakie należy w przyszłości podjąć dla poprawy stanu wód, a które zostały szczegółowo opisane w Programie wodno-środowiskowym kraju, podsumowanie sposobów osiągania celów środowiskowych oraz podsumowanie innych szczegółowych programów i planów istotnych dla różnych sektorów gospodarki dla obszarów dorzecza.
- Podsumowanie działań podjętych w celu informowania społeczeństwa i konsultacji społecznych, wraz ze wskazaniem zgłoszonych uwag i zmian wprowadzonych do planu na ich podstawie.
- Wykaz władz, instytucji właściwych w sprawach gospodarowania wodami.
- Sposoby i procedury pozyskiwania informacji źródłowych na potrzeby sporządzania planu oraz spodziewane rezultaty środowiskowe, jakie będzie można osiągnąć po wprowadzeniu w życie założeń planu gospodarowania wodami.

Planowanie jest procesem realizowanym na obszarach dorzeczy, obejmującym wszystkie rodzaje wód: powierzchniowe, podziemne, przejściowe i przybrzeżne. W Polsce wydzielono 10 obszarów dorzeczy, które znajdują Państwo na mapie. Dla tych obszarów w roku 2008 po raz pierwszy opracowano projekty planów gospodarowania wodami.

Dlaczego plany są ważne?

Zasada zrównoważonego rozwoju jest obecnie nadrzędnym kierunkiem działań polityki państwa. Termin „zrównoważony rozwój” oznacza stworzenie takich warunków wzrostu gospodarczego, których utrzymanie w przyszłości nie spowoduje wyczerpania bogactw naturalnych oraz nie będzie niekorzystne dla żadnej grupy społecznej. Plany gospodarowania wodami będą wpływały na sytuację społeczno-gospodarczą całego kraju oraz staną się narzędziem współczesnej polityki wodnej, mającym zapewnić zaspokojenie potrzeb człowieka i gospodarki w wodę. Takie podejście do zarządzania wodami oznacza konieczność pewnych ograniczeń w dotychczasowym korzystaniu z wód oraz zmianę w podejściu do korzystania ze środowiska wodnego. Wdrożenie działań zmierzających do osiągnięcia dobrego stanu wód, przewidzianych w planach gospodarowania wodami, wiązać się będzie również z kosztami realizacji tych działań, które poniosą wszyscy użytkownicy. Równocześnie poprawa stanu wód, jaka nastąpi dzięki wdrożeniu planów gospodarowania wodami, stworzy nowe możliwości szeroko pojętego rozwoju. Wdrożenie planów gospodarowania wodami będzie zatem miało wpływ na wszystkich mieszkańców.

Czysta woda i naturalne środowisko – programy działań

Jednym z ważniejszych elementów planów gospodarowania wodami są programy działań.

Ich wdrożenie ma zapewnić poprawę jakości wszystkich wód oraz poprawę stanu całego środowiska wodnego. Działania zaproponowane w planie gospodarowania wodami ujęto w grupy działań z zakresu: gospodarki komunalnej, rolnictwa i leśnictwa, przemysłu, zagospodarowania przestrzennego oraz kształtowania stosunków wodnych i ochrony środowiska wodnego. Osobno wyodrębniono działania organizacyjno-prawne i edukacyjne. Poniżej podsumowano działania zaproponowane w każdej z tych kategorii.

I. GOSPODARKA KOMUNALNA

W kategorii tej ujęto działania mające na celu rozwiązanie problemów związanych z zaopatrzeniem w wodę, odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków komunalnych oraz składowaniem odpadów. Wśród działań znajdują się między innymi:

- budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków, budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnej,
- budowa szczelnych – wybieralnych zbiorników oraz przydomowych oczyszczalni ścieków, kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków w terenie nieaglomeracyjnym, kontrola przestrzegania harmonogramu wywozu nieczystości płynnych i osadów ściekowych z przydomowych oczyszczalni,
- optymalizacja zużycia wody: modernizacja sieci wodociągowej, wprowadzenie ograniczeń w zużyciu wód podziemnych na cele socjalno-bytowe, produkcji żywności czy też artykułów farmaceutycznych,
- zamknięcie niezabezpieczonych składowisk odpadów komunalnych, kontrola składowisk, budowa (rozbudowa) składowisk odpadów komunalnych, likwidacja ognisk zanieczyszczeń (dzikich składowisk), zagospodarowanie osadów ściekowych.

II. ROLNICTWO I LEŚNICTWO

W kategorii tej ujęto działania mające na celu ograniczenie zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego oraz zwiększenie lesistości i ochronę bioróżnorodności w lasach. Wśród działań znajdują się:

- redukcja zanieczyszczenia wód spowodowanego przez azotany pochodzenia rolniczego, między innymi poprzez właściwe stosowanie nawozów i środków ochrony roślin oraz właściwe przechowywanie nawozów naturalnych,
- monitorowanie wód w odniesieniu do związków azotu oraz czynników wywołujących eutrofizację, analiza konieczności wyznaczenia obszarów szczególnie narażonych na azotany pochodzenia rolniczego, ocena stopnia eutrofizacji wód,
- przeciwdziałanie erozji i wypłukiwaniu zanieczyszczeń poprzez właściwą uprawę gleby, stosowanie międzyplonów i wsiewek poplonowych, tworzenie pasów zieleni, zakrzaceń, zadrzewień śródpolnych,
- wspieranie rolnictwa ekologicznego i zrównoważonego,
- tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków i zbiorników wodnych oraz tworzenie korytarzy ekologicznych,
- regulacja lesistości (wdrażanie krajowego i wojewódzkiego programu zwiększenia lesistości prowadzone zgodnie z planami urzędowania lasów dla poszczególnych nadleśnictw) i ochrona bioróżnorodności w lasach.

III. PRZEMYSŁ

W kategorii tej zaplanowano działania mające na celu redukcję zanieczyszczeń pochodzenia przemysłowego oraz racjonalne korzystanie z wody przez sektor przemysłowy. Działania te obejmują między innymi:

- racjonalizację zużycia wody przez zakłady przemysłowe,
- zapobieganie zanieczyszczeniom odprowadzanym przez zakłady przemysłowe, w tym zanieczyszczeniom powodowanym przez substancje niebezpieczne oraz zanieczyszczeniom powstającym w wyniku szkód i awarii występujących w zakładach przemysłowych,
- kontrolę zakładów przemysłowych oraz monitoring zakładów odprowadzających ścieki bezpośrednio do wód,
- poprawę stopnia oczyszczania ścieków z zakładów przemysłowych,
- zapobieganie zanieczyszczeniom wynikającym z transportu i przewozu ładunków oraz zanieczyszczeniom wynikającym z funkcjonowania żeglugi,
- rewitalizację terenów zdegradowanych przez przemysł (w tym terenów powojenskich).

IV. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

Kategoria ta obejmuje działania związane z zagospodarowaniem przestrzennym, uwzględniające wymagania ochrony środowiska. Działania te obejmują:

- opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniających wymagania i zasady ochrony środowiska, w szczególności dotyczące: ustalonych stref ochrony ujęć wód, obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych oraz stref zagrożenia powodzią, korytarzy ekologicznych stanowiących doliny rzek i cieków, obszarów i obiektów przyrody prawnie chronionych, obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych, obszarów ograniczonego użytkowania, rozwoju systemów infrastruktury technicznej zwłaszcza gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami, wyznaczenia rezerw terenów dla potrzeb lokalizacji obiektów i urządzeń infrastruktury ochrony środowiska, a także produkujących energię,
- utrzymanie obecnej struktury gruntów, nie zmniejszanie trwałych użytków zielonych.

V. KSZTAŁTOWANIE STOSUNKÓW WODNYCH ORAZ OCHRONA EKOSYSTEMÓW OD WÓD ZALEŻNYCH (W TYM MORFOLOGIA I ZACHOWANIE CIĄGŁOŚCI BIOLOGICZNEJ CIEKÓW)

W kategorii tej zaplanowano działania mające na celu ochronę ekosystemów zależnych od wód. Wśród działań tych znajdują się:

- bieżąca ochrona walorów przyrodniczych: zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, użytków ekologicznych, pomników przyrody, stanowisk dokumentacyjnych,
- ochrona, zachowanie i przywracanie biotopów i naturalnych siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory,
- zapewnienie ciągłości rzek i potoków poprzez udrożnienie obiektów stanowiących przeszkodę dla migracji ryb (budowa, modernizacja przepławek, realizację programów renaturyzacyjnych).

VI. DZIAŁANIA ORGANIZACYJNO-PRAWNE I EDUKACYJNE

Kategoria ta obejmuje działania prawne, jak również organizacyjne i edukacyjne konieczne do przeprowadzenia w celu osiągnięcia poprawy stanu wód. Wśród nich znajdują się między innymi:

- opracowanie warunków korzystania z wód regionu i zlewni, oraz dla obszaru o podwyższonych celach środowiskowych,
- wzmocnienie zaplecza technicznego stanowisk związanych z ochroną środowiska (m.in. komputeryzacja), szkolenia merytoryczne pracowników realizujących zadania ochrony środowiska,
- propagowanie idei zrównoważonego rozwoju i upowszechnianie informacji o podejmowanych działaniach, akcjach i kampaniach na rzecz aktywnej ochrony środowiska,
- dostęp do informacji, informowanie mieszkańców o jakości wody przeznaczonej do spożycia i jakości wody w kąpielisku, prowadzenie bazy danych o środowisku i udostępnianie informacji przez Państwową Inspekcję Ochrony Środowiska, publiczne udostępnianie informacji w zakresie planów ochrony środowiska i planów gospodarki odpadami,
- wprowadzenie zmian w zakresie polityki opłat za wodę i ścieki, analiza opłat i koncesji za korzystanie z zasobów wodnych a także zwolnień z tych opłat.

Wspólne planowanie - III tura konsultacji społecznych

Każdy z nas może mieć swój wkład w kształtowanie swojego otoczenia oraz współtworzenie warunków swojego rozwoju. Tym goręcej zapraszamy do wzięcia udziału w III turze konsultacji społecznych, która rozpoczęła się 22 grudnia 2008 r., a zakończy się 22 czerwca 2009 r. Zaplanujmy razem, jak będziemy zarządzać wodami. Spróbujmy zaplanować efektywne kosztowo i akceptowalne społecznie działania, które pozwolą na osiągnięcie dobrego stanu wód. Serdecznie zapraszamy do zapoznania się z opracowanym dla Państwa „streszczeniem” projektów planów gospodarowania wodami, które przybliży Państwu temat III tury konsultacji, szczegóły projektów planów dla poszczególnych obszarów dorzeczy oraz wyjaśni wszelkie techniczne pojęcia używane przy opracowaniu planów. Zachęcamy również do zapoznania się z ankietą, która umożliwi Państwu przekazanie nam swoich uwag, wątpliwości i opinii. Mamy nadzieję, że zechcą Państwo razem z nami zatroszczyć się o stan naszych wód.

Po przeprowadzeniu konsultacji społecznych projektów planów gospodarowania wodami, wysłuchaniu, przeanalizowaniu i uwzględnieniu uwag, nanesione zostaną zmiany w przygotowanych projektach planów. Projekty te zostaną również zapiniowane przez Krajową Radę Gospodarki Wodnej i rady gospodarki wodnej regionów wodnych. Pod koniec 2009 roku zostaną opracowane ostateczne wersje planów gospodarowania wodami dla wyżej wymienionych obszarów dorzeczy. Plany te zostaną zatwierdzone przez Radę Ministrów.

Wspólne, lepsze jutro...

Jeśli pragną Państwo uzyskać więcej materiałów oraz informacji, uprzejmie zapraszamy do odwiedzenia naszych stron internetowych: www.kzgw.gov.pl oraz www.rdw.org.pl. Wszelkich dodatkowych informacji udzieli Państwu:

Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej

ul. Świętokrzyska 36, kl. IV; 00-116 Warszawa

Tel.: +48 (22) 37 20 240; Fax: +48 (22) 37 20 294; e-mail: kzgw@kzgw.gov.pl

oraz poszczególne regionalne zarządy gospodarki wodnej:

RZGW w Gdańsku

ul. Rogaczewskiego 9/19, 80-804 Gdańsk, www.rzgw.gda.pl

RZGW w Gliwicach

ul. Sienkiewicza 2, 44-100 Gliwice, www.rzgw.gliwice.pl

RZGW w Krakowie

ul. J. Piłsudskiego 22, 31-109 Kraków, www.krakow.rzgw.gov.pl

RZGW w Poznaniu

ul. Szewska 1, 61-760 Poznań, www.rzgw.poznan.pl

RZGW w Szczecinie

ul. Tama Pomorzańska 13 A, 70-030 Szczecin, www.rzgw.szczecin.pl

RZGW w Warszawie

ul. Zarzecz 13 B, 03-194 Warszawa, www.rzgw.warszawa.pl

RZGW we Wrocławiu

ul. C.K. Norwida 34, 50-950 Wrocław, www.rzgw.wroc.pl

„PROJEKTY PLANÓW GOSPODAROWANIA WODAMI NA OBSZARACH DORZECZY W POLSCE”

BROSZURA INFORMACYJNA

III tura konsultacji społecznych
22 grudnia 2008 – 22 czerwca 2009

